

Biuletyn Europejskiego Funduszu Społecznego w Województwie Dolnośląskim

1-2 (14-15)/2011

NIEZWYKŁA SZANSA DLA ZWYKŁYCH LUDZI

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

W NUMERZE:

3

Słowo wstępne Wicemarszałka Województwa Dolnośląskiego

4-5

Co dzieje się na Dolnym Śląsku dzięki PO Kapitał Ludzki?

6-8

Komplementarność i linia demarkacyjna, czyli jak uzupełniają się programy unijne i jak wytyczane są granice pomiędzy nimi

9-10

„Współ w zespół” – realizacja projektu w partnerstwie

11-12

„Nowy zawód – szansą na powrót z uzależnienia”

13-14

Przy wsparciu funduszy unijnych – „Sami sobie pomagamy”

15-16

Uczymy się przez całe życie – dorośli w szkole

17-19

Dzień Aktywizacji 50+ – testowanie innowacji

20-22

„Dobre praktyki” – wybrane projekty PO KL wdrażane przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

23

Konsultacje społeczne *Planów działania na rok 2012*

Radosław Mołoń
Wicemarszałek Województwa
Dolnośląskiego

Szanowne Państwo,

w nowym numerze Biuletynu Europejskiego Funduszu Społecznego w Województwie Dolnośląskim wiele miejsca poświęcamy ciekawym projektom realizowanym w naszym regionie. Chcemy promować pomysły i przedsięwzięcia, które poprawiają sytuację społeczno-zawodową Dolnoślązaków.

Państwa szczególnej uwadze polecam przykłady dobrych praktyk, które, zgodnie z naszym regionalnym hasłem przewodnim, są „niezwykłą szansą dla zwykłych ludzi”. „Sami sobie pomagamy” oraz „Nowy zawód – szansą na powrót z uzależnienia” to dwa z czterech projektów wyróżnionych w konkursie „Inwestycje w Kapitał Ludzki – najlepsze projekty EFS na Dolnym Śląsku”. Wierzymy, że przedstawione historie zainspirują Państwa do przygotowania następnych przedsięwzięć.

Rozdysponowaliśmy już zdecydowaną większość środków, jakie otrzymaliśmy na lata 2007-2013 w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Do 30 kwietnia 2011 r. podpisaliśmy łącznie 1408 umów o dofinansowanie projektów na kwotę około 1 miliarda 193 milionów złotych. Dzięki temu wsparliśmy m.in. nowe i istniejące przedszkola na wsiach i w małych miejscowościach oraz zajęcia dodatkowe i wyrównawcze dla uczniów z przeszło 550 szkół. Podnoszenie kwalifikacji pracowników, zwiększanie poziomu zatrudnienia w regionie, dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy – to tylko niektóre z pozostałych działań, które także finansujemy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Trwają prace związane z oceną projektów złożonych w ramach tegorocznych konkursów. Przed nami jeszcze nabory na projekty innowacyjne i ponadnarodowe, które rozpoczną się w drugiej połowie III kwartału. Zainteresowanych aplikowaniem o te środki zapraszamy na strony instytucji ogłaszających konkursy: www.efs.dolnyslask.pl i www.pokl.dwup.pl.

Rozpoczęliśmy także prace nad *Planami działania na rok 2012*, które będą podstawą do ogłoszenia przyszłorocznych konkursów. Zapraszamy Państwa do udziału w konsultacjach tych dokumentów. Zależy nam, aby uczestniczyli w nich przedstawiciele jak najszerszych gremiów, partnerów społeczno-gospodarczych, samorządów terytorialnych, ekspertów i tych wszystkich, którzy zechcą włączyć się do naszej debaty i podzielić się swoimi uwagami i doświadczeniami. Chcemy, aby przyszłoroczne formy wsparcia i kryteria wyboru projektów były optymalnie dostosowane do potrzeb Dolnego Śląska.

Gorąco zachęcam do lektury biuletynu.

Radosław Mołoń

Co dzieje się na Dolnym Śląsku dzięki PO Kapitał Ludzki?

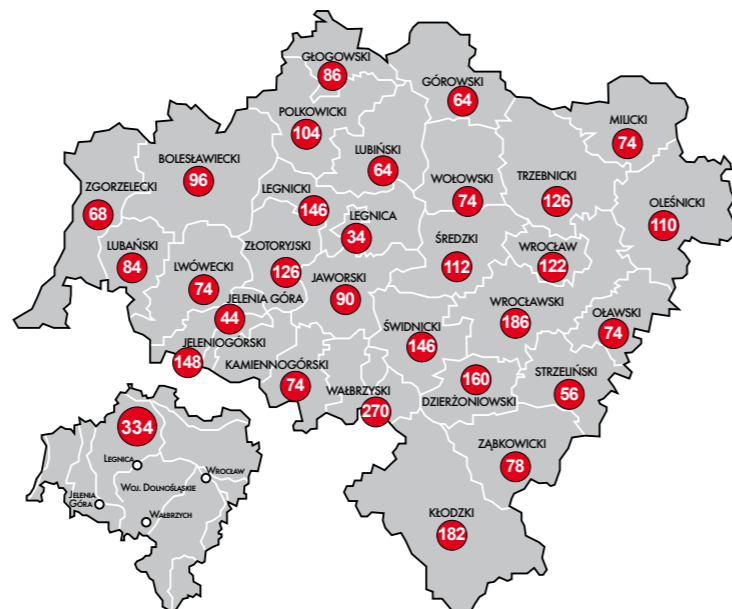
Europejski Fundusz Społeczny (EFS), z którego finansowany jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL), został stworzony, by zredukować różnice w zamożności i jakości życia we wszystkich państwach członkowskich i regionach Unii Europejskiej. W każdym województwie realizowany jest tzw. komponent regionalny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wsparcie w ramach jego czterech Priorytetów obejmuje:

- aktywizację osób pozostających bez zatrudnienia,
- integrację społeczną,
- adaptacyjność przedsiębiorstw i transfer wiedzy,
- edukację.

Szczególną grupę docelową stanowią mieszkańcy terenów wiejskich oraz społeczności lokalne aktywnie działające na tych obszarach.

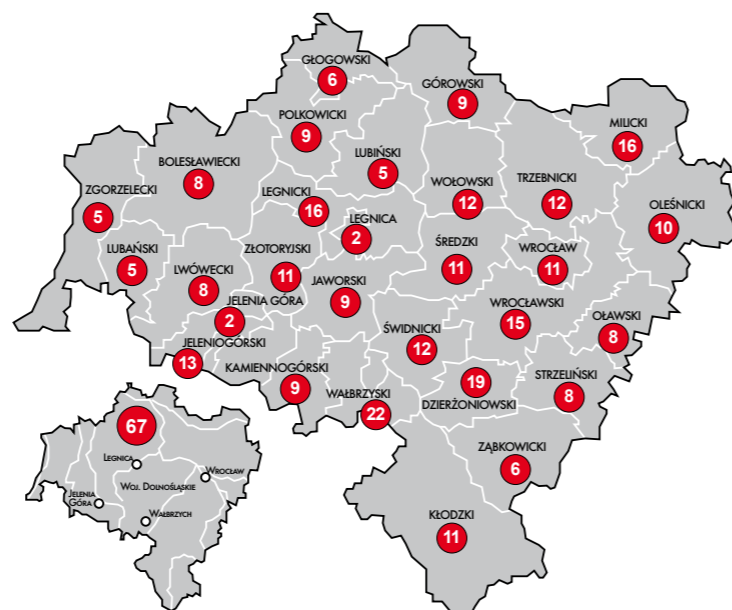
Ogółem, w ramach całego dolnośląskiego komponentu regionalnego PO KL, do 30 kwietnia 2011 r. **podpisano 1408 umów** o dofinansowanie projektów wybranych w trybie konkursowym oraz systemowym na łączną kwotę około **1 miliarda 193 milionów złotych**.

Zamieszczona obok mapa Dolnego Śląska przedstawia liczbę projektów w poszczególnych powiatach, obejmującą działania już zakończone, w trakcie realizacji oraz te, które rozpoczną się w najbliższym czasie.

Ponadto **334** projekty obejmują swoim zasięgiem **całe województwo dolnośląskie**.

Źródło: Krajowy System Informatyczny SIMIK 2007-2013, miejsce realizacji projektu – stan na 30.04.2011 r.

Obszar zatrudnienia

Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”

W obszarze zatrudnienia do 30 kwietnia 2011 r. **podpisano 220 umów** o dofinansowanie projektów **na łączną kwotę ponad 421 milionów złotych**.

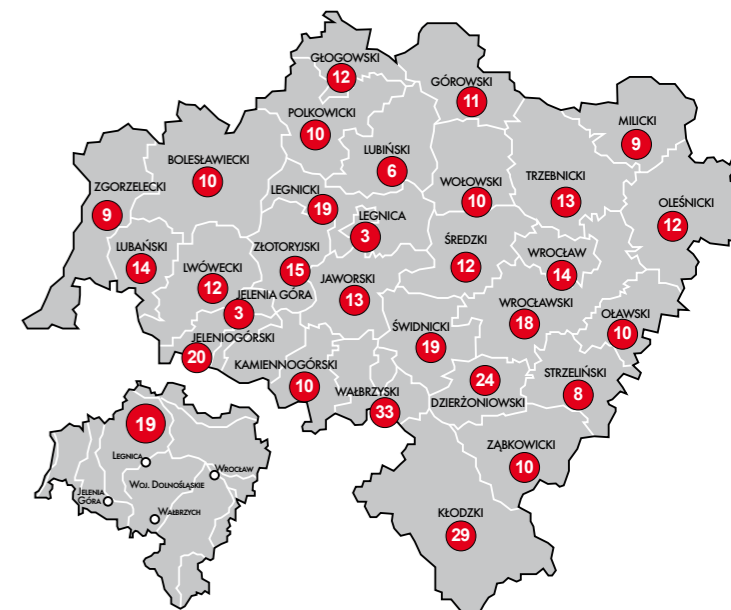
Wsparcie w ramach tego Priorytetu kierowane jest do tych, którzy doświadczają największych trudności związanych z wejściem oraz utrzymaniem się na rynku pracy. Adresatami wsparcia są m.in. osoby młode, które nie posiadają doświadczenia zawodowego oraz kwalifikacji koniecznych do zatrudnienia, osoby starsze mające trudności z dostosowaniem się do wymogów modernizującej się gospodarki i rynku pracy, osoby niepełnosprawne oraz długotrwale bezrobotne.

Obszar integracji społecznej

Priorytet VII „Promocja integracji społecznej”

W obszarze integracji społecznej do końca kwietnia 2011 r. **zawarto 338 umów** o dofinansowanie projektów **na łączną kwotę ponad 167 milionów złotych**.

Wsparcie to kierowane jest głównie do osób postrzeganych przez pracodawców i otoczenie jako pracowników mniej dyspozycyjnych oraz mobilnych zawodowo: niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, uzależnionych od alkoholu czy narkotyków, opuszczających placówki opieki zastępczej i zakłady karne, imigrantów lub bezdomnych. Wsparciem objęto również młodzież w wielu 15-25 lat zagrożoną wykluczeniem społecznym. Specjalny nacisk położono na rozwój kadr instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej.

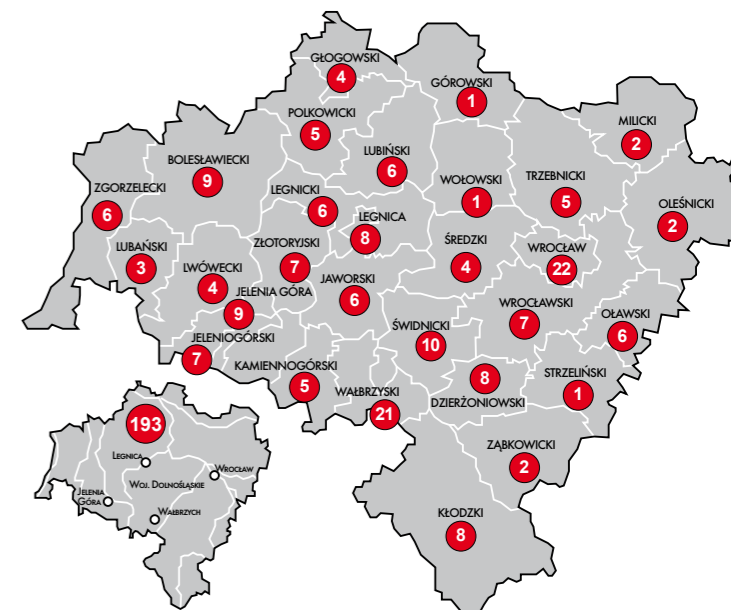

Obszar adaptacyjności

Priorytet VIII „Regionalne kadry gospodarki”

W obszarze adaptacyjności do 30 kwietnia 2011 r. **podpisano 250 umów** o dofinansowanie projektów **na łączną kwotę około 246 milionów złotych**.

Adresatami wsparcia w tym Priorytecie są m.in. młode kadry naukowe, przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie województwa dolnośląskiego i ich pracownicy, pracujące osoby dorosłe uczestniczące w szkoleniach i kursach poza godzinami pracy, pracodawcy i pracownicy przechodzący procesy adaptacyjne i modernizacyjne, partnerzy społeczni (organizacje pracodawców i związki zawodowe), a także osoby odchodzące z rolnictwa lub rybołówstwa (rybactwa).

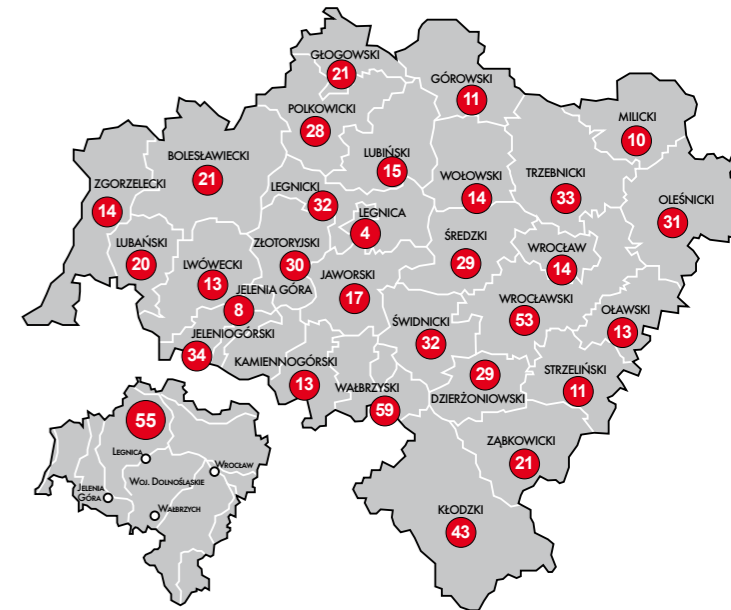

Obszar edukacji

Priorytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”

W obszarze edukacji do końca kwietnia 2011 r. **zawarto 600 umów** o dofinansowanie projektów **na łączną kwotę około 358 milionów złotych**.

Tu wsparcie kierowane jest do grup funkcjonujących w systemie oświaty: m.in. dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat) oraz ich rodziców, uczniów oraz szkół i placówek ogólnokształcących i zawodowych, osób, które przedwcześnie zakończyły naukę, szczególnie uzdolnionych i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, osób w wieku 25-64 lata zgłaszających z własnej inicjatywy chęć kształcenia ustawicznego w formach szkolnych, a także pracowników oświaty.

Komplementarność i linia demarkacyjna, czyli jak uzupełniają się programy unijne i jak wytyczane są granice pomiędzy nimi

Jedną z zasad programów unijnych jest komplementarność – czyli wzajemne uzupełnianie się podejmowanych działań w dziedzinach kluczowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju i jego regionów. Podkreślamy – bo to ważne – uzupełnianie się, bez powielania tych samych działań. Skala jednego projektu często jest niewielka, ale powiązanie go z innymi lokalnymi inicjatywami jest szansą na osiągnięcie większych korzyści. Dlatego tak ważne jest, aby beneficjenci wiedzieli, jakie przedsięwzięcia są podejmowane w ich otoczeniu. Praktyka pokazuje, że wiedza osób przygotowujących projekty jest w tym zakresie wciąż niewystarczająca.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROGRAMÓW UNIJNYCH

synergia i wzajemne uzupełnianie się działań po to, aby efektywniej rozwiązać problem lub osiągnąć założony cel na poziomie lokalnym, regionalnym lub ponadregionalnym.

maksymalizacja efektu, który chcemy osiągnąć

Zapisy dotyczące komplementarności występują w każdym programie operacyjnym. Jest to zagadnienie trudne i złożone, ale jednocześnie niezwykle ważne, ponieważ często to od niego zależy efektywność udzielanego wspar-

cia i osiągnięcie strategicznego celu. Należy pamiętać, że nie jest to dodatkowy wymóg i obciążenie, ale sposób na zwiększenie efektów projektu i kompleksowe rozwiązanie problemu.

Komplementarność w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki

Różnorodność obszarów wsparcia, typów beneficjentów oraz źródeł finansowania inwestycji i przedsięwzięć w ramach krajowych i regionalnych programów i funduszy unijnych wymaga koordynacji. Jest to możliwe m.in. dzięki odpowiednim zapisom w poszczególnych programach.

W Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki każde z województw co roku opracowuje swoje **Plany działania**, które m.in. zapewniają komplementarność z innymi programami unijnymi. Określone w nich kryteria wyboru projektów konkursowych wskazują m.in. możliwe obszary komplementarności:

- **terytorium wsparcia** – ukierunkowanie wsparcia pochodzącego z różnych źródeł na te same tereny bądź do tych samych środowisk (np. wsparcie skierowane do mieszkańców terenów wiejskich w ramach różnych Priorytetów PO KL oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich),
- **przedmiot wsparcia** – ukierunkowanie wsparcia poprzez odpowiednie kryteria wyboru projektów na konkretny problem społeczno-gospodarczy lub branżę (np. ukierunkowanie wsparcia na osoby niepełnosprawne),
- **ogólnie rozumiana komplementarność** – preferowanie projektów, które uzupełniają się z inwestycjami zrealizowanymi, realizowanymi bądź planowanymi do realizacji ze źródeł wspólnotowych innych niż Europejski Fundusz Społeczny (np. projekty edukacyjne w ramach Priorytetu IX PO KL realizowane w budynkach wyremontowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego).

Należy również zauważyć, że komplementarność projektów może występować na różnych poziomach:

- **w ramach jednego programu** – w PO KL przykładem jest możliwość uzyskania premii punktowej dla projektów składanych w ramach Poddziałania 6.1.1 „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie”. W ramach konkursu wsparcie jest kierowane głównie do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej”,
- **pomiędzy funduszami lub/i programami finansowanymi w jednym okresie programowania** (np. w latach 2007-2013) – przykładem jest premia punktowa w konkursach na tzw. *małe granty*, inicjatywy oddolne na terenach wiejskich w zakresie zatrudnienia, integracji społecznej i edukacji (Działania 6.3, 7.3 i 9.5 PO KL) dla tych projektodawców, którzy są lub byli członkami part-

nerstw – Lokalnych Grup Działania stworzonych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013,

- **pomiędzy funduszami lub/i programami finansowanymi w różnych okresach programowania** (np. w latach 2004-2006 i 2007-2013) – przykładem jest premia punktowa w konkursach w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL „Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty” dla projektów, które zakładają wykorzystanie sprzętu komputerowego zakupionego ze środków EFS w latach 2004-2006.

W przypadku projektów konkursowych PO KL komplementarność zapewniana jest głównie przez kryteria strategiczne. Ich spełnienie daje możliwość uzyskania dodatkowych punktów za uwzględnienie w projekcie kluczowych problemów regionu wskazanych w *Planach działania* (np. skierowanie pomocy do osób niepełnosprawnych, z obszarów wiejskich czy bezrobotnych z powiatów o wysokiej stopie bezrobocia). Jednak największą gwarancję zachowania komplementarności w obecnym kształcie Programu Operacyjnego Kapitał

Ludzki daje realizacja projektów systemowych. Przykładem mogą być uzupełniające się dolnośląskie przedsięwzięcia edukacyjne. I tak zajęcia w ramach projektu PO KL „*Dolnośląska szkoła liderem jakościowych zmian w polskim systemie edukacji*” realizowane są w 250 dolnośląskich szkołach, które otrzymały dofinansowania na zakup nowoczesnych narzędzi informatycznych lub sprzętu do pracowni przyrodniczych w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego: „*Dolnośląska e-szkoła*” lub „*Pracownia przyrodnicza w każdej gminie*”.

Linia demarkacyjna

Programy unijne uzupełniają się wzajemnie. Jednak istnieją także takie obszary wsparcia, które stykają się, a nawet nakładają na siebie (np. wsparcie dla mieszkańców terenów wiejskich w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki i Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich). Dlatego tam, gdzie istnieje ryzyko pokrywania się obszarów wsparcia, stosuje się **tzw. linie demarkacyjne** pomiędzy poszczególnymi priorytetami jednego programu oraz pomiędzy programami. Odnoszą się one do: zasięgu terytorialnego, charakteru projektu, kosztów kwalifikowalnych czy rodzaju beneficjentów. W zależności od celu programu, grupy docelowej czy planowanych działań, projekt może lub nie może być realizowany np. w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki.

LINIA DEMARKACYJNA

zestaw kryteriów określający granice pomiędzy programami i wskazujący program, w którym dane działanie może być realizowane. Kryteria te nie pozwalają na wielokrotne finansowanie tych samych projektów/działań z różnych funduszy unijnych. Jest to też narzędzie wspomagające komplementarność działań.

właściwe rozgraniczenie źródeł finansowania działań podejmowanych w celu rozwiązania danego problemu

Linia demarkacyjna ma zastosowanie na przykład do szkoleń dla mieszkańców terenów wiejskich, które mogą być realizowane w ramach różnych Priorytetów PO KL i w innych programach. Ważne jest, aby wykluczyć sytuacje, w których taki sam zakres wsparcia jest oferowany w projektach finansowanych z różnych programów, co może powodować np. podwójne finansowanie wydatków. Pomagają w tym właśnie linie demarkacyjne, dzięki którym wiadomo, w jakim programie można szukać dofinansowania dla danego pomysłu.

Linie demarkacyjne występują na różnych poziomach:

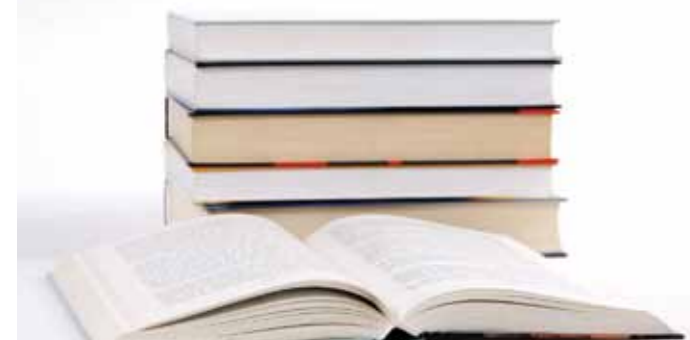
• **pomiędzy funduszami lub/i programami**

Zgodnie z „Linią demarkacyjną pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej”, w ramach PO KL możliwe są szkolenia przekwalifikujące i usługi doradcze dotyczące wyboru nowego zawodu dla: rolników, leśników i pracowników sektora rolno-spożywczego oraz osób pracujących w sektorze rybackim, rybołówczym, które szukają zatrudnienia w innych sektorach gospodarki, chcą nabyć nowe kwalifikacje zawodowe lub uzupełnić wykształcenie ogólne.

Natomiast szkolenia służące podniesieniu kwalifikacji w zakresie: rolnictwa, leśnictwa, sektora rolno-spożywczego (z wyjątkiem szkoleń o charakterze ogólnym, niezwiązanych bezpośrednio z rolnictwem), są przewidziane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a szkolenia zawodowe w sektorze rybactwa, hodowli ryb i przetwórstwa rybnego – z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

• **w ramach jednego programu**

Linia demarkacyjna występuje również w samym Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki. EFS dąży do zmniejszenia różnic pomiędzy terenami miejskimi i wiejskimi w obszarze zatrudnienia, integracji społecznej oraz edukacji. W konsekwencji,

chcąc zrealizować tzw. *mały grant PO KL*, w zależności od celu projektu zaplanujemy go w:

- Priorytecie VI – Działanie 6.3 – projekty przyczyniające się do poprawy zdolności do zatrudnienia mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług aktywizacyjnych,
- Priorytecie VII – Działanie 7.3 – projekty przyczyniające się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszarów wiejskich,
- Priorytecie IX – Działanie 9.5 – projekty przyczyniające się do poprawy warunków rozwoju edukacji na obszarach wiejskich.

Więcej informacji o zasadzie komplementarności

- Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Rozdział V,
 - Mechanizmy zapewnienia komplementarności działań pomiędzy Europejskim Funduszem Społecznym a Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego,
 - Mechanizmy zapewnienia komplementarności w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki.
- (www.efs.dolnyslask.pl) -> Akty prawne i dokumenty)

Zachęcamy również do zapoznania się z **wynikami badania ewaluacyjnego** tutejszej IP PO KL, poświęconego komplementarności wsparcia PO KL z innymi programami UE – (www.efs.dolnyslask.pl) -> Ewaluacja)

Więcej informacji o linii demarkacyjnej

Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej (www.mrr.gov.pl) -> Fundusze Europejskie)

„Współ w zespół” - realizacja projektu w partnerstwie

Różne instytucje to różne punkty widzenia. Organizacja pozarządowa, urząd pracy, związek pracodawców i związek zawodowy – każda z tych instytucji może sama przygotować i zrealizować projekt. Jednakże połączenie sił, wiedzy i zdobytych doświadczeń może spowodować, iż będą one działać skuteczniej i bardziej kompleksowo.

Wspólne planowanie i realizacja projektu, choć wymaga więcej wysiłku, daje w konsekwencji dużo większe możliwości i korzyści. Zawiązanie partnerstwa pozwala efektywniej zorganizować pracę i wykorzystać niezwykle cenny rezultat wzajemnego uczenia się.

kompleksowe rozwiązywanie problemów, zwiększa zasięg realizowanych przedsięwzięć, a tym samym wpływa na jakość naszego życia. Dlatego stosowanie tej zasady przekłada się także na procedury oraz kryteria przyznawania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Zasada partnerstwa w funduszach strukturalnych

Partnerstwo jest jedną z istotnych polityk horyzontalnych Unii Europejskiej. Dlaczego jest tak ważne? Bo niezależnie od tego, na jakim szczeblu jest stosowane, wpływa na nawiązanie współpracy i twórczego dialogu, umacnia solidarność społeczną i demokrację, umożliwia

Możliwość realizacji projektów w partnerstwie została określona w art. 28a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.u. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.). Przepis ten określa ogólne zasady realizacji projektów partnerskich oraz zasady wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych

przez projektodawców należących do sektora finansów publicznych.

Zgodnie z tą ustawą, partnerstwa mogą być tworzone w zakresie określonym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jako Instytucję Zarządzającą PO KL. Zasady te zawarte zostały w dokumencie: „Zakres realizacji projektów partnerskich określony przez Instytucję Zarządzającą Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”. Zachęcamy również do lektury przygotowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Poradnika – *Co warto wiedzieć o politykach horyzontalnych w PO KL*. Jeden z rozdziałów tej publikacji poświęcony jest właśnie zasadzie partnerstwa w PO KL. Dokumenty dostępne są na stronie www.efs.dolnyslask.pl.

Partnerami w projekcie mogą być: jednostki samorządu terytorialnego, publiczne służby zatrudnienia, organizacje pracodawców, związki zawodowe, organizacje pozarządowe, jednostki naukowe itd. Pamiętać należy, że partnerstwo nie może zostać nawiązane pomiędzy podległymi jednostkami. W przypadku administracji samorządowej i rządowej oznacza to, że organ prowadzący (np. gmina) nie może uznać za partnera podległej mu jednostki budżetowej (np. szkoły).

W zależności od rodzaju przedsięwzięcia partnerzy mogą wносить do projektu zasoby ludzkie (fachową kadre), or-

ganizacyjne (doświadczenie, zezwolenia i kontakty), techniczne (sprzęt lub pomieszczenia) czy też finansowe (wkład własny do projektu).

Partnerstwo ≠ podwykonawstwo

Należy pamiętać, że nie zawsze i nie każde współdziałanie w projekcie jest partnerstwem. Przekazanie zadań innemu podmiotowi (np. wykonanie konkretnej usługi lub zakup towarów) jest podwykonawstwem.

Partnerstwo nie jest alternatywą dla zlecenia zadań w projekcie podmiotom zewnętrznym w trybie zamówień publicznych. Podwykonawca wyłoniony jest do zrealizowania konkretnego zadania, za które otrzymuje wynagrodzenie, nie wnosi do przedsięwzięcia wartości dodanej i nie tworzy założeń projektowych. Natomiast partnerzy w projekcie – w przeciwieństwie do podwykonawcy – są równorzędnymi podmiotami w stosunku do lidera. Mogą ingerować w merytoryczny zakres zadań i otrzymują środki na ich zrealizowanie.

Mimo wielkich korzyści i możliwości, a także oczekiwań, jakie wiążą się z partnerstwem w projektach, należy też brać pod uwagę większe lub mniejsze ryzyko wspólnej realizacji przedsięwzięcia. Sukces zależy od wspólnej i odpowiedzialnej pracy, determinacji oraz zaangażowania wszystkich partnerów.

CECHY PROJEKTU PARTNERSKIEGO W PO KL

Projekt partnerski musi zawsze spełniać następujące warunki:

- występowanie lidera partnerstwa, który jest jednocześnie beneficjentem projektu (stroną umowy o dofinansowanie);
- uczestnictwo partnerów w realizacji projektu na każdym jego etapie – wspólne przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu oraz wspólne zarządzanie (przy czym partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań w projekcie);
- adekwatność udziału partnerów, tzn. odpowiedni udział partnerów w realizacji projektu (wniesienie zasobów odpowiadających realizowanym zadaniom);
- zawarcie pisemnej umowy lub porozumienia partnerów, określającego podział zadań i obowiązków pomiędzy partnerami.

Projekt wyróżniony w konkursie „Inwestycje w Kapitał Ludzki – najlepsze projekty EFS na Dolnym Śląsku”

„Nowy zawód - szansą na powrót z uzależnienia”

Materiał przygotowany przez Forum Aktywności Lokalnej w Wałbrzychu

Agnieszka jest trzeźwiejącą, trzydziestosześcioletnią alkoholiczką. Od roku pracuje w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze. Kiedyś sama potrzebowała pomocy – dziś pomaga innym. Jest absolwentką szkolenia Studium Umiejętności Psychologicznych zorganizowanego w ramach projektu „Nowy Zawód – szansą na powrót z uzależnienia”.

PROJEKT JAKO PUNKT ZWROTNY W ŻYCIU

„Pochodzę z wielodzietnej rodziny, której problemem nie była wielodzietność, lecz alkoholizm rodziców” – opowiada Agnieszka. „Odkąd pamiętam byłam pełną kompleksów dziewczyną, później kobietą. Miałam jedno wielkie dziecięce marzenie – jak najszybciej wyprowadzić się z domu i żyć inaczej niż rodzice! Szybko jednak odkryłam, że alkohol znieczula i eliminuje strach choćby na jakiś czas. Miałam 14 lat, kiedy zaczęłam się upijać. Po kolei rezygnowałam ze swoich planów, marzeń, nawet tych sportowych. Alkohol był ważniejszy... Po podstawówce poszłam do zawodówki. Wyjechałam z domu, jeszcze zanim skończyłam 18 lat, i zaczęłam pracę we Wrocławiu. Nie będę opowiadać, co było dalej i jak potoczyła się „moja kariera zawodowa”. Powiem tylko, że to z powodu alkoholu wiele razy zmieniałam pracę i miejsca zamieszkania. Miałam 28 lat, kiedy po raz pierwszy zgłosiłam się na terapię dla osób uzależnionych od alkoholu. Wtedy nie udało się... Po roku znowu spróbowałam – rozpoczęłam leczenie kolejny raz. Po długich rozmowach z terapeutą zaczęłam myśleć, aby w przyszłości pomagać innym w podobnej sytuacji życiowej. Zaczęłam trwający do dziś proces trzeźwienia. Bardzo chciałam studiować psychoterapię uzależnień, ale niestety musiałam zrezygnować z moich planów, bo nie miałam pieniędzy. W 2009 roku dowiedziałam się, że Forum Aktywności Lokalnej z Wałbrzyska wspólnie z Zakładem Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze organizuje projekt dla osób takich jak ja. Po rekrutacji rozpoczęłam naukę w Studium Umiejętności Psychologicznych, które jest pierwszym etapem procesu certyfikowania w psychoterapii uzależnień, a po zakończeniu udziału w projekcie kontynuowałam naukę w Szkole Psychoterapii Uzależnień. Obecnie przygotowuję się do obrony certyfikatu. Jestem wdzięczna wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego projektu, za stworzenie osobom uzależnionym szansy na wyjście z nałogu i możliwości rozwoju. Otworzyliście mi i innym drogę do lepszego,

bardziej godnego i wartościowego życia. Dzięki tej inicjatywie mogę dziś w sposób profesjonalny doskonalić swoje umiejętności, podnosić kwalifikacje, a przede wszystkim – pomagać osobom uzależnionym, umacniając się jednocześnie w swojej decyzji o wyborze życia w abstynencji”.

Projekt „Nowy zawód – szansą na powrót z uzależnienia” został zrealizowany w ramach Poddziałania 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych

wykluczeniem społecznym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przez Forum Aktywności Lokalnej, Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze oraz Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Uzależnień. Trwał dwa lata – od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2010 roku. Grupę docelową stanowiło czterdzieści osób (12 kobiet oraz 28 mężczyzn), które w przeszłości miały poważny problem z alkoholem.

Dzięki udziałowi w projekcie zdobyli nowe umiejętności i kwalifikacje zawodowe. Dostali szansę na zdobycie poszukiwanego zawodu i stałej pracy w środowisku, w którym doświadczenia „trzeźwego alkoholika” są niezwykle cenne.

Zajęcia dla każdej dziesięcioosobowej grupy trwały pół roku. Były realizowane w sześciu tygodniowych sesjach,

Część I (treningowa):	
trening interpersonalny	45 godz.
trening intrapsychniczny	45 godz.
Część II (warsztatowa):	
warsztat „Pomaganie w kontakcie indywidualnym”	40 godz.
warsztat „Diagnoza problemów alkoholowych”	45 godz.
warsztat „Podstawy pracy terapeutycznej z grupą”	45 godz.
Część III (komputerowa):	
szkolenia „Zastosowanie praktyk informatycznych w profilaktyce i terapii przeciwalkoholowej”	50 godz.

podzielonych na trzy części: treningową, warsztatową oraz komputerową.

Projekt zakończyło trzydniowe, wyjazdowe szkolenie, dotyczące stresu w pracy terapeuty. Dzięki niemu osoby, które rozpoczęły już pracę z uzależnionymi, uzyskały podpowiedzi i odpowiedzi na wiele pytań związanych z tym zagadnieniem i pierwszymi zawodowymi doświadczeniami.

Wiedza i umiejętności nabyte podczas warsztatów i treningów ułatwiły kilkunastu uczestnikom podjęcie pracy zawodowej lub wolontariackiej, związanej z terapią uzależnień. Duża grupa uczestników projektu podjęła dalszą naukę w celu poszerzenia swoich kwalifikacji w tym kierunku. Dużym sukcesem organizatorów projektu „Nowy zawód – szansą na powrót z uzależnienia” była sumienność uczestników. Na wszystkich sesjach była stuprocentowa frekwencja! A projekt realizowano przecież przez 2 lata.

Kolejnym cennym efektem jest nawiązanie trwałej współpracy między Forum Aktywności Lokalnej a Zakładem Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze. A jej dowodem jest następny realizowany już projekt, który wspomaga aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem.

Wszystko to stało się możliwe, dzięki wielkiemu zaangażowaniu uczestników oraz partnerów projektu, a przede wszystkim dzięki finansowemu wsparciu z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt wyróżniony w konkursie „Inwestycje w Kapitał Ludzki – najlepsze projekty EFS na Dolnym Śląsku”

Przy wsparciu funduszy unijnych – „Sami sobie pomagamy”

Materiał przygotowany przez Fundację Pomocy Szkole im. Edwarda Machniewicza w Górze

Spotkania, długie rozmowy, potem ankiety i analizy – tak rodził się pomysł na dodatkowe zajęcia dla uczniów z Gimnazjum nr 2 w Górze i ich rodziców. W rezultacie powstał projekt „Sami sobie pomagamy”, którego głównym inicjatorem jest Fundacja Pomocy Szkole im. Edwarda Machniewicza, działająca w Górze od 1991 r. Wzięło w nim udział 36 uczniów i ich rodziców z terenów wiejskich. Głównym celem projektu było pobudzenie ich inicjatywy do podejmowania wyzwań i dążeń zapewniających w przyszłości kontynuowanie wykształcenia i dobrą pracę.

Warsztaty, seminaria, szkolenia oraz wyjazdy do ośrodków kultury i innych ciekawych miejsc – w sumie 132 godziny popołudniowych zajęć. Większość z nich zorganizowano w salach Gimnazjum nr 2 oraz Powiatowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Pora wszystkich spotkań została dobrana tak, aby nie kolidowała z codziennymi obowiązkami, czyli szkołą i pracą uczestników projektu.

Na spotkaniach trenerzy, uczniowie i rodzice rozmawiali m.in. o asertywności, podnoszeniu własnej samooceny, kształceniu umiejętności komunikacyjnych i interpersonalnych, sposobach prowadzenia negocjacji, zarządzania czasem.

Podczas warsztatów można było także poznać procedury związane z zakładaniem własnej działalności gospodarczej, porozmawiać z przedsiębiorcami oraz przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia, na których młodzi ludzie i ich rodzice uczyli się, jak za pomocą Internetu wyszukiwać, selekcjonować i interpretować informacje dotyczące stypendiów, konkursów czy grantów. Były też osobne zajęcia poświęcone wolontariatowi, działalności organizacji pozarządowych, aktywizacji społecznej oraz możliwościom wykorzystywania turystycznego i kulturowego potencjału regionu. W programie znalazły się także szkolenia z przedstawicielami policji, dotyczące odpowiedzialności nieletnich wobec prawa karnego, zapobiegania przemocy w rodzinie i zasadach funkcjonowania „niebieskiej karty”.

Projekt, który był odpowiedzią na konkretne potrzeby uczniów i ich rodziców, musiał zakończyć się sukcesem. Potwierdza to statystyka – ponad 80% ankietowanej młodzieży zadeklarowało chęć udziału w kolejnym przedsięwzięciu. 50% uznało, że zajęcia pomogły im w wyborze szkoły. Takie samo zdanie mieli rodzice. Wszyscy uczniowie złożyli podania do szkół ponadgimnazjalnych – liceów ogólnokształcących, techników lub szkół zawodowych. I o to właśnie chodziło. Cel projektu – kontynuacja kształcenia – został osiągnięty. W ankiecie końcowej projekt został oceniony bardzo wysoko. Najczęściej na 5 i 6 w skali sześciopunktowej. Szczególnie doceniono atrakcyjność prowadzonych zajęć.

„Chętnie wezmę udział w kolejnym projekcie – tak dużo się nauczyłam i wiele zobaczyłam” – napisała w ankiecie jedna z uczennic gimnazjum. Natomiast inna podsumowała: „To były ciekawe zajęcia. Szczególnie zainteresowały mnie te poświęcone zasadom związanym z zakładaniem własnej firmy”.

Projekt został również bardzo dobrze przyjęty przez rodziców: „Te zajęcia miały dla mnie podwójne znaczenie – po pierwsze przyswoiłam sobie wiele, często zupełnie nowych informacji z różnych dziedzin, ale była to także doskonała możliwość lepszego poznania mojego dorastającego dziecka” – mówi jedna z mam. „Wiedza, jaką zdobyłam w trakcie projektu, już zaprocentowałam, ponieważ pozwoliła na wybór szkoły właściwej dla córki, a nie takiej szkoły, jaką ja sobie dla niej wymarzyłam” – dodaje inna.

Sprawdziliśmy ilu uczestników projektu kontynuuje naukę. Spośród 20 losowo wybranych uczniów, aż 19 kształci się dalej! A jedna osoba wyjechała za granicę.

Dla szkoleniowców projekt również miał duże znaczenie. „Udało nam się stworzyć atmosferę i warunki do nawiązania porozumienia międzypokoleniowego” – stwierdziła Barbara Chrystman-Kurzawa, jedna z prowadzących zajęcia.

„Było to świetne posunięcie! – dodaje Bogdan Potoczny – W trakcie zajęć widać było, jak młodzi ludzie i rodzice doskonale współpracują ze sobą”.

„Nasz cel został osiągnięty w 100%. Efekty widoczne są do dziś. Uczestnicy projektu wciąż kontaktują się z Fundacją, przekazują nam nowe pomysły i stawiają przed nami zadania, które próbujemy realizować w kolejnych projektach” – mówi Elżbieta Skoczylas, koordynatorka projektu.

W „Przeglądzie Górowskim” ukazał się artykuł, w którym czytamy m.in.: „Na wielkie słowa uznania zasługuje współpraca Gimnazjum nr 2 im. M. Kopernika z Fundacją Pomocy Szkole im. E. Machniewicza. Obie jednostki realizują wspólnie kolejny projekt edukacyjny, na który środki pozyskały z Europejskiego Funduszu Społecznego”. Motto Fundacji z Góry na przyszłość jest proste: współpraca z potrzebującymi wsparcia po to, aby skutecznie wykorzystać środki unijne przeznaczone na edukację na terenach wiejskich.

Realizacja projektu „Sami sobie pomagamy” potwierdziła, że potrzeba rozwoju edukacji na obszarach wiejskich, nie tylko wśród młodzieży, ale także wśród osób dorosłych, jest bardzo duża. Uwagi, wypowiedzi i opinie uczniów oraz ich rodziców wskazały kierunki i stały się świetną bazą, na której można było zbudować kolejne działania. I tak powstały kolejne projekty

dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt zrealizowano w ramach Działania 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

„Inwestycje w Kapitał Ludzki – najlepsze projekty EFS na Dolnym Śląsku”

W konkursie zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego wyróżnione zostały cztery projekty:

- 1) „Aktywni i efektywni” realizowany przez Gminę Miejską Głogów/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie w ramach Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej,
- 2) „Nowy zawód – Szansą na powrót z uzależnienia” zrealizowany przez Forum Aktywności Lokalnej w Wałbrzychu w ramach Poddziałania 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3) „Sami sobie pomagamy” zrealizowany przez Fundację Pomocy Szkole im. Edwarda Machniewicza w Górze w ramach Działania 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich,
- 4) „Wykorzystaj swój talent. Upowszechnienie edukacji artystycznej na terenie Gminy Polkowice” zrealizowany przez Gminę Polkowice w ramach Działania 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich.

Projekt Gminy Polkowice zaprezentowaliśmy w numerze 3(12)/2010, a o projekcie „Aktywni i efektywni” będą Państwo mogli przeczytać w kolejnym biuletynie.

Uczymy się przez całe życie - dorośli w szkole

Materiał przygotowany przez Prywatne Centrum Kształcenia Kadr w Jeleniej Górze

Wciąż zbyt wielu dorosłych Polaków posiada jedynie świadectwa szkoły podstawowej lub zawodowej. Na dzisiejszym rynku pracy to nie wystarcza.

Zdobycie świadectwa ukończenia szkoły średniej to dla ludzi dojrzałych bardzo duże wyzwanie, często nie do osiągnięcia. Trudno im pokonać bariery psychologiczne, a do tego często dochodzą jeszcze względy materialne. Tymczasem szkołom trudno jest zachęcić dorosłych do rozpoczęcia nauki i co równie ważne – zmotywować i utrzymać w szkole przez 2 czy 3 lata. Szansą dla takich osób jest projekt „Dobre Licea dla Dorosłych w Jeleniej Górze” realizowany przez istniejące od 1999 r. Prywatne Centrum Kształcenia Kadr. W trwającym roku szkolnym naukę w liceum rozpoczęły 63 osoby.

„Sztuką jest napisać dobry projekt, ale jeszcze większą – dobrze go zrealizować. Podstawą naszych sukcesów jest współpraca z osobami od lat związanymi z naszą szkołą, bardzo mocno zaangażowanymi w nasze wspólne cele i projekty. Praca z takimi ludźmi daje wielką satysfakcję” – podkreśla Jolanta Ratyńska, właścicielka Prywatnego Centrum Kształcenia Kadr.

ZAJĘCIA W KLASIE I PRZEZ INTERNET

„Dzięki specjalnym spotkaniom informacyjnym w terenie, ogłoszeniom w prasie, na lokalnym portalu internetowym, oraz biuletynom i broszurom przyjęliśmy do szkoły 35 słuchaczek i 28 słuchaczy – mówi Barbara Janic, koordynatorka projektu. Osobom spoza Jeleniej Góry refundujemy koszty dojazdów. Kupiliśmy zestawy podręczników, słowniki, atlasy, oprogramowanie i zestawy multimedialne, z których uczniowie mogą korzystać podczas lekcji, a także w domu. Słuchacze przeszli cykl zajęć poświęconych technikom uczenia się: koncentracji, sporządzania notatek, czytania tekstów z zapamiętywaniem. W naszej szkole zajęcia odbywają się w piątki w godz. 16-20 oraz w soboty 9-17.30, średnio 2 razy w miesiącu. Uczniowie korzystają też ze wsparcia pedagoga – doradcy rozwoju osobistego i zawodowego”.

Ktoś może zapytać: „Po co pedagog w szkole dla dorosłych?” Praktyka pokazała, że wzmacnia motywację i wizerunek własny słuchaczy, a dzięki temu mniej osób rezygnuje ze szkoły. Często pomaga im rozwiązywać istotne pro-

blemy – doradza w kwestiach edukacyjnych oraz wyboru lub zmiany kierunków rozwoju zawodowego. Badania przeprowadzone wśród uczestników projektu wykazały, że kontakt z pedagogiem jest ważny dla 72% badanych.

E-LEARNING W SZKOLE – JEDNA Z METOD KSZTAŁCENIA CZY TYLKO MODA?

„Czy e-learning w szkole jest tylko modą, czy rzeczywistą pomocą dydaktyczną? Wiele o tym dyskutuje się i pisze” – mówi dyrektor szkoły Grzegorz Lustyk. „Naszym założeniem jest wsparcie procesu dydaktycznego poprzez dodatkowe materiały udostępniane słuchaczom. Platforma e-learningowa nadaje się do tego bardzo dobrze. Korzystanie z Moodle pozwala na lepsze skoordynowanie nauki indywidualnej z możliwościami i czasem słuchaczy. Dodatkowe efekty to zainteresowanie szkołą i nauką między zjazdami oraz większa integracja klas dzięki wymianie doświadczeń i informacji. Istotne jest również to, że zachęcamy, ale nie zmuszamy do korzystania z materiałów na platformie. Wiemy, że wiele osób nie ma jeszcze swobodnego dostępu do komputera i Internetu. Nie chcemy wprowadzać kolejnej bariery i mocno akcentujemy, że osoby, które mają problem z przesyłaniem prac przez Internet mogą oddać je osobiście. Umożliwiamy też dostęp do komputerów w szkole między zjazdami. Widzimy, że nasi słuchacze coraz lepiej sobie radzą z komputerem i Internetem. Początki bywają trudne, ale jesteśmy z nich bardzo dumni”.

Nauczyciele podkreślają, że dużym udogodnieniem jest łatwy dostęp do urządzeń multimedialnych. „Tworzymy dla uczniów dodatkowe materiały, które zamieszczamy na platformie internetowej, i widzimy, że przynosi to duże korzyści. Słuchacze są bardziej zainteresowani nauką, dopytują o ćwiczenia, odsyłają napisane prace. Oczywiście nie zapominamy o tradycyjnych podręcznikach, które nasi uczniowie mają do dyspozycji również w domu, co znacznie ułatwia nauczanie”.

„Żyjemy w społeczeństwie wiedzy. Jednym z istotniejszych źródeł wiedzy i informacji jest Internet. Kontakt z komputerem nie unikniemy ani w życiu zawodowym, ani osobistym, a często oczekuje się od nas biegłego posługiwania się nim. Człowiek dorosły uczy się, gdy widzi możliwość zastosowania tej wiedzy i umiejętności. Dlatego oprócz przedmiotu technologia informacyjna wdrażamy wykorzystanie platformy Moodle jako narzędzia wspierającego proces dydaktyczny” – mówi Maria Siegieńczuk, administrator platformy e-learningowej.

Na platformie zamieszczane są materiały ilustrujące przebieg ostatnich lekcji, co jest szczególnie ważne dla tych, którzy nie mogli brać w nich udziału. Pojawiają się również dodatkowe ćwiczenia czy pomocne pytania sterujące dla systematycznie uczących się osób. Są też umieszczone zadania, które należy rozwiązać i odesłać. Wiele osób korzysta już z tej formuły. Oczywiście nie wszystko idzie łatwo, ale w ten sposób słuchacze uczą się, jak pełniej wykorzystywać komputer. W każdą środę odbywają się konsultacje z technologii informacyjnej i Moodla. Wiele osób zadaje pytania drogą mailową.

Projekt jest realizowany w ramach Działania 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Rozpoczął się we wrześniu 2010 roku i potrwa 2 lata.

Dorośli uczniowie o projekcie

„Wierzę, że dzięki zdobytemu wykształceniu będzie mi łatwiej znaleźć pracę. Szkoła pozytywnie mnie zaskoczyła. Zaliczyłam pierwszy semestr i przekonałam się, że wiele potrafię. Nauczyciele są mili, wyrozumiali i interesują się każdym uczniem. Wielkim wsparciem jest dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki możliwości wypożyczenia książek i korzystania z Moodle jestem na bieżąco z informacjami związanymi ze szkołą. Projekt to dla mnie duża szansa, którą chcę i muszę wykorzystać”. Aleksandra

„Bezpłatne zajęcia, możliwość wypożyczenia podręczników oraz dofinansowanie dojazdów to argumenty, które przekonały mnie do tego, by wrócić do szkoły. Dojeżdżam z sąsiedniego miasta i w tej chwili nie mam pracy. A szkoła pozwala mi się rozwijać. Mam 49 lat, ale splot wielu różnych okoliczności i obowiązków nigdy wcześniej nie pozwolił mi na realizację marzeń i na ukończenie szkoły średniej. Teraz nauka sprawia mi wielką frajdę. Atmosfera w szkole powoduje, że nie czuję swoich lat i lecę na zajęcia jak na skrzydłach! Żyjemy w czasach, gdy komputer staje się nieodzowną częścią życia. Swobodny dostęp do Internetu w szkole pomaga mi w nauce, mogę lepiej organizować swój czas i kontaktować się, z kim chcę, w najróżniejszych sprawach. „Nasza” platforma Moodle jest przystępna i zawiera ważne informacje. Wykładowcy są cierpliwi i bardzo zależy im na naszym sukcesie. Gdybym opuściła choćby jedno zajęcia, to myślę, że poniosłabym wielką stratę”. Genowefa

Dzień Aktywizacji 50+ - testowanie innowacji

Materiał przygotowany przez Stowarzyszenie Pro Silesia Et Europa we Wrocławiu

Często na wcześniejszej emeryturze lub, co gorsze, na zasiłku albo bez pracy. Nieprzystosowani do wymogów dzisiejszego rynku pracy. Monotonna rzeczywistość w poczekalni u lekarza, w kapiach przed telewizorem... Samotni, bezradni i bierni. Z takimi stereotypami walczy projekt „Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy”.

30 marca br. w Strzelinie zorganizowano Dzień Aktywizacji 50+. Przetestowano w ten sposób „Model współpracy grup docelowych na rzecz aktywizacji osób po 50. roku życia” stworzony na podstawie wyników badań prowadzonych na Dolnym Śląsku.

Połączenie Dnia Aktywizacji 50+ z Targami Pracy i Edukacji organizowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie zwiększyło zainteresowanie tym wydarzeniem oraz zapewniło dodatkowe cenne wsparcie – oferty pracy. Pomysłodawczynią była Anna Horodyska, dyrek-

„Model...” składa się z kilku elementów, wśród których znalazł się m.in.: wzór tworzenia partnerstwa, scenariusze kampanii PR oraz panelu dyskusyjnego, konkursu „50+ NA PLUS”, scenariusz szkoleń dla pracowników 50+ i pracodawców, projekt i opis funkcjonowania stron internetowych partnerstwa, projekt bazy CV, spot dotyczący zatrudniania osób po 50. roku życia oraz Katalog Dobrych Praktyk.

tor PUP w Strzelinie. „Sądzę, że to było bardzo trafne posunięcie. Z jednej strony zainteresowani przekonali się, iż są cenieni na rynku pracy, a z drugiej – otrzymali konkretne propozycje zatrudnienia. To bardzo ważne, aby osoby zmotywowane do działania mogły wykorzystać doświadczenia i umiejętności oraz przekazać swoją wiedzę młodszemu pokoleniu” – ocenia Anna Horodyska.

Istotną częścią *Dnia Aktywizacji 50+* były szkolenia dla osób pozostających bez pracy. Uczestnicy uzyskali praktyczne porady, jak dobrze zaprezentować się przed potencjalnym pracodawcą podczas rozmowy kwalifikacyjnej. Skorzystali także ze wskazówek doradcy zawodowego oraz ze wsparcia oferowanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Natomiast w szkoleniach, których tematem były elastyczne formy zatrudnienia, wzięli udział również pracodawcy.

Podczas panelu dyskusyjnego przedstawiciele różnych środowisk rozmawiali o skali zjawiska w kraju i w regionie. Stereotypy dotyczące pracowników po 50. roku życia, perspektywy pracowników w tym wieku oraz lokalnych

pracodawców zatrudniających takie osoby, a także oferta strzeleńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku – to tylko niektóre punkty debaty.

Na stoiskach wystawienniczych swoje wyroby kulinarne oraz rękodzieła prezentowały Koła Gospodyń Wiejskich z Jutrzyny, Kuropatnika i Łojowic.

Podczas *Dnia...* rozdano nagrody w konkursie „50+ NA PLUS”, który promował najciekawsze i najlepsze działania sprzyjające aktywizacji zawodowej i pozazawodowej osób po 50. roku życia. Najlepszym pracodawcą w powiecie strzeleńskim został KWS Lochow Polska Sp. z o.o., a Biuro Rachunkowe Memoriał otrzymało nagrodę internautów. Laureatem wśród instytucji zajmujących się organizacją czasu wolnego zostało Koło Gospodyń Wiejskich w Łojowicach, natomiast strzeleński Uniwersytet Trzeciego Wieku tryumfował w dwóch kategoriach: profilaktyka zdrowotna oraz szkolenia i doradztwo.

„Dzień Aktywizacji 50+ to nie tylko dzień. To przemysłane i długofalowe przedsięwzięcie, na które złożyło się wiele działań. Wypowiadamy walkę stereotypom biernego, schorowanego pięćdziesięciolatka i pracodawcy zatrudniającego tylko młodych i wszechstronnie wykształconych. Myślę, że już sama idea konkursu „50+

NA PLUS” w znacznym stopniu uświadomiła lokalnym władzom i pracodawcom, jak istotną rolę w ich instytucjach odgrywają starsi pracownicy. To doskonała okazja dla wszystkich, aby przekonać się jak wiele dobrego może wnieść do zakładu pracy osoba z dużym doświadczeniem zawodowym i życiowym”- podsumowuje dyrektor Anna Horodyska.

Do współpracy aktywnie włączyły się lokalne władze samorządowe ze Strzelina, Wiązowa, Borowa, Kondratowic i Przeworna, organizacje pozarządowe, media, a także Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gimnazjum nr 2 w Strzelinie. Szczególne wsparcie w ramach partnerstwa udzielił Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie, który doradzał w sprawach lokalnego rynku pracy i społeczności. „Od dawna jestem zwolennikiem działania w partnerstwie. Samorządy z powiatu strzeleńskiego wykazują ogromne zainteresowanie i zaangażowanie w życie społeczno-zawodowe mieszkańców. Podejmując działania partnerskie, uczymy także społecznej odpowiedzialności i obywatelskiej postawy” – mówi Anna Horodyska.

Projekt „Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy”, w ramach którego zorganizowany został Dzień Aktywizacji 50+, realizowany jest przez Stowarzyszenie

Pro Silesia Et Europa, Akademię Wizerunku Honoraty Dudek-Frysiak oraz Instytut Organizacji i Zarządzania w Przemśle ORGMASZ i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Priorytetu VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich PO KL.

„Przeprowadzone działania były odpowiedzią na potrzeby regionu dolnośląskiego, w którym do tej pory temat rynku pracy dla osób po 50. roku życia, nie był jeszcze przeanalizowany tak szeroko i kompleksowo. Opracowane scenariusze okazały się skutecznym i użytecznym narzędziem, zarówno dla odbiorców, jak i użytkowników projektu. Innowacją było przede wszystkim zaangażowanie wielu różnych podmiotów do tworzenia partnerstwa na rzecz osób 50+ oraz spójność zastosowanych narzędzi. Najwyżej przez wszystkich badanych został oceniony Dzień Aktywizacji 50+. Test wypadł więc pomyślnie, a badania potwierdziły, że cele projektu zostały osiągnięte” – Magdalena Urbańska, ewaluator, Pracownia Badań i Rozwoju TEMBO z Poznania.

WALIDACJA PRODUKTU FINALNEGO PRZEZ REGIONALNĄ SIĘC TEMATYCZNĄ

19 maja br. produkt finalny projektu „Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy” został oceniony pozytywnie przez Regionalną Sieć Tematyczną Województwa Dolnośląskiego. W przypadku projektów innowacyjnych oznacza to tzw. walidację.

Projekty innowacyjne testujące realizowane są w kilku fazach. Pierwszy etap to opracowanie strategii wdrażania, która stanowi kluczowe narzędzie zarządzania projektem innowacyjnym. Po jej pozytywnym zaopiniowaniu przez Regionalną Sieć Tematyczną (RST) i zaakceptowaniu przez Instytucję Pośredniczącą można przejść do kolejnych etapów, czyli testowania opracowanego produktu, analizy rzeczywistych efektów i opracowania produktu finalnego.

Walidacja produktu finalnego przez RST jest ważnym etapem realizacji projektu innowacyjnego. Jej pozytywny wynik oznacza rozpoczęcie ostatniej fazy, czyli pełnego upowszechnienia wśród grup docelowych oraz przekazania do powszechnego stosowania.

Produkt finalny projektu „50+ ...” to m.in. scenariusze z pełną instrukcją stosowania, prezentacje do wykorzystania w trakcie szkoleń, formularze dla uczestników, broszury, przykłady stron internetowych, spot reklamowy. **Pozytywna walidacja oznacza potwierdzenie jego zgodności z założeniami projektu, a także trafności i użyteczności.**

„Dobre praktyki” – wybrane projekty PO KL wdrażane przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Materiał przygotowany przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

I. „POZNAJ SIEBIE – WYKORZYSTAJ SZANSĘ”

Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

Pomysł powstał w oparciu o doświadczenia zawodowe pracowników Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA. Trenerzy, którzy współpracowali z osobami niepełnosprawnymi, w trakcie doradztwa zawodowego zauważyli ogromne zainteresowanie osób już uczestniczących w procesie aktywizacji. Dysponowali też raportami, które wskazywały na dyskryminację osób niepełnosprawnych w dostępności do form wsparcia w tym zakresie.

Jedną z przyczyn takiej sytuacji jest bierność zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Na niski poziom aktywności tej grupy wpływają bariery psychologiczne, mentalne oraz prawne. „Właśnie zidentyfikowanie tych barier było bodźcem do przygotowania projektu opartego przede wszystkim na indywidualnej pracy doradczej z osobami niepełnosprawnymi oraz warsztatach grupowych” – wyjaśnia Mariola Stanisławczyk, kierownik projektu.

Przeprowadzone działania pomogły przygotować osoby niepełnosprawne do wejścia na rynek pracy, a wsparcie psychologiczne i poradnictwo zawodowe zostało adekwatnie dostosowane do potrzeb uczestników na każdym etapie projektu.

Główne kierunki wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowo-społecznej to m.in. doradcze konsultacje indywidualne, przygotowanie indywidualnego planu działania (IPD) oraz warsztaty grupowe.

Zaproponowana forma zajęć spotkała się z dużym zainteresowaniem i akceptacją. Uczestnicy projektu pozyskali wiedzę o rynku pracy i umiejętność zachowania się na nim. Zwiększyła się także ich motywacja do wprowadzania zmian w życiu i wiara we własne możliwości.

„Największym wyzwaniem było przełamanie barier wśród organizacji działających statutowo na rzecz osób niepełnosprawnych – przekonanie ich do współpracy z doradcami zawodowymi, psychologami spoza ich instytucji, do sensowności metod i narzędzi wypracowanych w projekcie. Aktywizacja zawodowa osób o umiarkowanym stopniu

niepełnosprawności jest jednym z najtrudniejszych zadań. Trzeba pokonać „wycofanie społeczno-zawodowe”, przełamać bariery rodziny i podjąć często niełatwe wyzwania. Aktywność społeczno-zawodowa osoby niepełnosprawnej jest procesem, który bazuje na realizacji zaplanowanych działań „krok po kroku” w oparciu o pomoc i współpracę najbliższego otoczenia. Każda organizacja, do której zwróciliśmy się o pomoc w procesie rekrutacji, doceniła podejmowane działania i udzielała wsparcia w całym procesie realizacji projektu” – podsumowuje Mariola Stanisławczyk, kierownik projektu.

Adam: „Poznałem nowych ludzi. Jestem zmotywowany do pracy i chcę zdobyć nowe umiejętności”.

Karolina Stefańska, koordynator ds. aktywizacji zawodowej i pośrednictwa pracy: „Mimo że nie zapewniamy uczestnikom projektu zatrudnienia, to nasze działania doprowadziły do wejścia na otwarty rynek pracy dwunastu spośród nich. Pięć osób odbyło staż, dwie – praktykę zawodową, a pięć znalazło pracę”.

II. „ŚWIADOMI W PRACY. ŚWIADOMI W ŻYCIU”

Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Założyciele i trenerzy Dolnośląskiego Ośrodka Osób Twórczych Towarzystwa Edukacji Otwartej, opierając się na wieloletnim doświadczeniu, przygotowali projekt dla osób niepełnosprawnych, nieaktywnych zawodowo i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Uczestnicy projektu brali udział w zajęciach połączonych z doradztwem, umożliwiających rozwój kluczowych kompetencji, m.in. w zajęciach komputerowych, literacko-teatralnych, zajęciach rozwoju osobistego i sportowych. Zorganizowana została także indywidualna rehabilitacja, dostosowana do rodzaju i stopnia niepełnosprawności każdej osoby. Już po kilku miesiącach prowadzący zajęcia dostrzegli pojawiające się zmiany wśród uczestników. Zauważalny na początku wstyd, skrępowanie, zamknięcie, brak wiary w siebie i swoje możliwości, apatia, a często też agresja, zastępowane były otwartością uczestników, odkryciem przyjemności z działań twórczych i relacji społecznych, wzrostem wiary w siebie, podniesieniem poziomu samoakceptacji. „To właśnie przekonanie osób zamkniętych w sobie i nieśmiałych do udziału w projekcie i współdziałaniu w grupie było dla nas największym wyzwaniem” – mówi Inga Grzybowska, koordynator merytoryczny projektu.

Zajęcia pozwoliły uczestnikom zbudować poczucie własnej wartości, postawę otwartości i kreatywności. Umożliwiły także stworzenie wizerunku pełnosprawnej osoby w życiu społecznym, gotowej do bycia konkurencyjną na otwartym rynku pracy.

Joanna: „Udział w projekcie zmienia monotonną codzienność w aktywne spędzanie czasu wolnego w gronie nowo poznanych osób. Umożliwia nabywanie nowych umiejętności, jest wsparciem w podbudowaniu poczucia własnej wartości, zachęca do otworzenia się na świat i innych ludzi, pomaga uwierzyć w swoje możliwości na rynku pracy”.

III. „WYSOKI STANDARD USŁUG GASTRONOMICZNYCH...”

Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw

Pomysł projektu narodził się w wyniku diagnozy potrzeb szkoleniowych pracowników branży gastronomicznej. Bazowała ona zarówno na analizie danych wtórnych, jak i wywiadach z pracodawcami w regionie. Tematyka i zakres szkoleń zostały dostosowane do zgłaszanego zapotrzebowania. Dodatkowo analiza rynku wykazała, że w branży gastronomicznej większość zatrudnionych to kobiety o niskim poziomie wykształcenia, mające ograniczone możliwości samodzielnego podnoszenia kwalifikacji, nadszycia za standardami żywienia czy porozumiewania się w językach obcych. „Możliwość skorzystania z bezpłatnych szkoleń współfinansowanych z EFS daje szansę podniesienia kompetencji pracowników firm gastronomicznych na Dolnym Śląsku, a co za tym idzie – podniesienia jakości oferowanych usług” – wyjaśnia Dorota Kwiatkowska-Ciotucha, kierownik projektu realizowanego przez Dobre Kadry. Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o.

Organizacja imprezy masowej na tak ogromną skalę, jak Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej, wymaga szczególnego zaangażowania nie tylko ze strony władz regionu, ale również od osób, które będą przyjmować i obsługiwać gości z innych krajów. To, jak ocenią ich obcojęzyczni goście w zakresie usług gastronomicznych, może przełożyć się na rozwój regionu i chęć ponownego odwiedzenia Dolnego Śląska.

W trakcie szkolenia uczestnicy poznali branżowy język angielski, zapoznali się ze słownictwem niezbędnym do obsługi klienta obcojęzycznego, począwszy od przyjęcia zamówienia, pomocy w wyborze menu, po wystawienie rachunku.

Natomiast szkolenie „Organizacja przyjęć okolicznościowych, elementy savoir vivre i aranżacji stołów i otoczenia” obejmowało m.in. przygotowanie i obsługę przyjęć okolicznościowych oraz zasady doboru potraw i napojów. Uczestnicy zaznajomili się z kulturą obsługi klienta, sztuką serwowania dań, organizacją przyjęć, w tym również plenerowych. Omówiono zasady nakrywania i dekoracji stołu, projektowania i kalkulowania okolicznościowego menu. Moduł szkoleniowy zakończyły zajęcia związane z doborem zastawy i bielizny stołowej, sztuczków oraz szkła.

Największym wyzwaniem była rekrutacja uczestników. Branża gastronomiczna okazała się trudna: różnicowany czas pracy, traktowanie tej pracy jako etapu przejściowego, a co za tym idzie brak chęci inwestowania w wiedzę i nowe umiejętności z tego zakresu – wszystko to spowodowało, że zainteresowanie było niższe niż w przypadku innych szkoleń. „Musieliśmy zweryfikować pierwotne plany dotyczące informowania potencjalnych uczestników o projekcie i poszukać

nowych kanałów dystrybucji informacji” – zaznacza Żaneta Jaworska, koordynator ds. administracyjno-biurowych.

Agnieszka, pracownik piwiarni-restauracji: „Szkolenie daje możliwość rozwoju, podniesienia kwalifikacji, które mogą być wykorzystane w codziennej praktyce i obsłudze klienta”.

Maciek, pracownik księgarni-kawiarni: „Znakomity pomysły, który promuje gastronomię na wysokim europejskim poziomie”.

IV. „KADRY GOSPODARKI DOLNEGO ŚLĄSKA”

Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów modernizacyjnych i adaptacyjnych w regionie

Firma szkoleniowo-doradcza Point Sp. z o.o. od kilkunastu lat wdraża w życie ideę programów outplacementowych, które uważa za bardzo skuteczną metodę wsparcia osób zagrożonych utratą zatrudnienia. Pojawienie się możliwości współfinansowania tego typu działań ze środków Unii Europejskiej stało się szansą rzeczywistego wsparcia wielu pracowników dolnośląskich firm, w których perspektywa zwolnień, w związku z kryzysem, okazała się realnym niebezpieczeństwem. Szczególnie zagrożoną grupą stały się kobiety. „W związku z tym stworzyliśmy kompleksowy projekt outplacementowy dla stu dolnośląskich pracownic branż zagrożonych zwolnieniami” – mówi Ewa Żółtaszek, kierownik projektu.

Uczestniczki, które zostały przyjęte do projektu, na początku spotkały się z psychologiem i doradcą zawodowym.

Następnie rozpoczęły się szkolenia z języka angielskiego, obsługi komputera, warsztaty interpersonalne, a także grupowe doradztwo zawodowe i psychologiczne. Poszerzenie kompetencji kluczowych nastąpiło poprzez szkolenia interpersonalne oraz z zakresu obsługi komputera i nauki języka obcego. Najbardziej przedsiębiorcze panie nabywały wiedzę z zakresu prowadzenia własnej firmy, a także otrzymały dotacje na założenie własnej działalności gospodarczej oraz wsparcie finansowo-doradcze w początkowym okresie działalności.

Nowoczesne i kompleksowe działania outplacementowe, polegające m.in. na podniesieniu kompetencji interpersonalnych, językowych, informatycznych oraz możliwość otrzymania dotacji na założenie własnej działalności gospodarczej, miały na celu wzmocnienie pozycji wielu kobiet na rynku pracy. Największym wyzwaniem podczas realizacji projektu „Kadry gospodarki Dolnego Śląska” było pogodzenie intensywnego planu zajęć szkoleniowych z trybem życia pracujących na zmiany uczestniczek projektu.

Dorota: „Dzięki uczestnictwu w projekcie miałam możliwość nie tylko poznać swoje słabe i mocne strony, ale także zmierzyć się z tym, co utrudniało mi współpracę z ludźmi w życiu codziennym i zawodowym. Poznałam wspaniałe osoby o podobnych zainteresowaniach, doświadczyłam też budujących konfrontacji”.

Ewelina: „Przed przystąpieniem do projektu nastawiłam się wyłącznie na zajęcia z języka angielskiego, jednakże już po kilku zajęciach (nie tylko językowych) byłam bardzo zadowolona i zaskoczona rzetelnością, przygotowaniem i organizacją całego projektu. Polecam wszystkim”.

ZAPRASZAMY DO WSPÓLNEJ PRACY NAD PLANAMI DZIAŁANIA NA ROK 2012 DLA KOMPONENTU REGIONALNEGO PO KL

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
jako Instytucja Pośrednicząca
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
zaprasza do udziału
w konsultacjach społecznych
Planów działania na rok 2012

Na etapie przygotowania pierwszej wersji *Planów działania* będziemy konsultować zakres, tematykę oraz sposób realizacji celów poszczególnych Priorytetów w następnym roku. Wstępne założenia *Planów działania na rok 2012* były przedmiotem dyskusji w czasie czerwcowego posiedzenia Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Dolnośląskiego.

W drugiej dekadzie lipca zorganizowane zostaną otwarte spotkania Grup Roboczych Podkomitetu, podczas których wszyscy będą mogli zgłosić swoje propozycje oraz wziąć udział w dyskusji. Zapraszamy również do mailowego zgłaszania propozycji.

Wstępna wersja *Planów działania na rok 2012*, termin i miejsce spotkań oraz adres, na który można przesyłać uwagi dostępne są na stronie www.efs.dolnyslask.pl.

Wypracowane w wyniku konsultacji dokumenty zostaną również zamieszczone na stronie www.efs.dolnyslask.pl. Udostępnimy Państwu także zebrane uwagi i propozycje oraz sposób ich uwzględnienia.

Serdecznie zapraszamy przedstawicieli organizacji pozarządowych, samorządów terytorialnych, ekspertów oraz wszystkich zainteresowanych do wspólnej pracy nad *Planami działania na rok 2012*.

DANE KONTAKTOWE

Instytucja Pośrednicząca PO KL

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

Punkt Informacyjny i naboru wniosków

ul. Mazowiecka 17, pokój nr 0004

50-412 Wrocław

tel. 71/ 776 96 17, 71 776 96 03, 71/ 776 95 51

e-mail: promocja.efs@dolnyslask.pl

www.efs.dolnyslask.pl

Instytucja wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Punkt Informacyjny

ul. Armii Krajowej 54, pokój nr 100

50-541 Wrocław

tel. 71/ 39 74 110, 71/ 39 74 111

bezpłatna infolinia: 0 800 207 097 oraz 0 800 300 376

e-mail: promocja@dwup.pl

www.pokl.dwup.pl

Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego na Dolnym Śląsku

ROEFS we Wrocławiu

(prowadzony przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych)

pl. Solidarności 1/3/5, pok. 415, 50-661 Wrocław

tel. 71/ 780 90 79, tel./faks 71/ 796 30 00

e-mail: info_wroclaw@roefs.pl

www.wroclaw.roefs.pl

ROEFS w Jeleniej Górze

(prowadzony przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych)

ul. Krótka 24 a, II piętro, 58-500 Jelenia Góra

tel./faks 75/ 642 20 00

e-mail: info_jeleniagora@roefs.pl

www.jeleniagora.roefs.pl

ROEFS w Wałbrzychu

(prowadzony przez Unię Przedsiębiorców Dolnego Śląska

i Legnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich)

ul. Dmowskiego 22, 58-300 Wałbrzych

tel. 74/ 666 60 44

e-mail: info_walbrzych@roefs.pl

www.walbrzych.roefs.pl

ROEFS w Legnicy

(prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARLEG SA

i Legnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich)

ul. T. Kościuszki 25/1, 59-220 Legnica

tel. 76/ 862 58 15, faks 76/ 862 58 25

e-mail: info_legnica@roefs.pl, roefs@lsio.org.pl

www.legnica.roefs.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

